

Hugo Bouter

Inleiding tot de Levitische offers

-
Leviticus 1 - 7

Twee groepen van twee offers

Wij kunnen bij de Levitische offeranden *vier* hoofdtypen onderscheiden: brandoffers en graanoffers, dankoffers en zondoffers. De Schrift geeft hiervan een andere indeling in Psalm 40, die profetisch spreekt over de komst en het werk van Christus, Die de wet heeft vervuld (Matt. 5:17; Rom. 10:4). Zijn verzoeningswerk vormt de vervulling van de offers die onder het oude verbond werden gebracht. De vier hoofdtypen van de offers worden hier als volgt beschreven: *slachtoffers* en *graanoffers*, *brandoffers* en *zondoffers* (Ps. 40:7). Het Nieuwe Testament hanteert dezelfde rangschikking, want in Hebrëeën 10:5-9 wordt hiernaar verwezen en wordt ook die volgorde gebruikt. Om de veelzijdigheid van het *werk* van Christus te kunnen uitbeelden, waren er *vier* verschillende offers nodig – evenals er ook *vier* verschillende evangeliën nodig waren om de heerlijkheid van Zijn *Persoon* te beschrijven.

De vier hoofdtypen kunnen worden verdeeld in twee groepen van twee offers. De eerste twee offeranden waren zogenoemde 'maaltijdooffers', de laatste twee 'verzoeningsoffers', offers die voor de *verzoening* noodzakelijk waren. Bij de maaltijdooffers stond de Israëliet een deel van zijn voedsel af voor de HEERE en voor de priesters. Het dankoffer had daadwerkelijk het karakter van een gemeenschapsoffer, doordat zowel de HEERE als de priester en de offeraar deelnamen aan een gemeenschappelijke *maaltijd*. Dit offer is een beeld van het

offer van Christus als de grondslag van de vredige gemeenschap tussen God en Zijn volk, en ook van onze *onderlinge* gemeenschap als kinderen van God. Onze gemeenschap is met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus (1 Joh. 1:3). Het graanoffer was een ónbloedig offer en daarom is dit een beeld van het volmaakte, aan God toegewijde *leven* van Christus als Mens hier op aarde. Dit eindigde in Zijn offerdood, waarin de toewijding jegens Zijn God en Vader het hoogtepunt vond. Volgens de offerwetten van het Oude Testament werd een brandoffer nooit gebracht zónder een bijbehorend graanoffer. Evenzo is de waarde van Christus' offerdood gegrond op Zijn reine *mensheid*. Het was deze unieke Mens, Die Zijn leven uitstortte in de dood; dat verleende aan Zijn sterven een bijzondere glans.

De overige twee offers, brandoffers en zondoffers, waren offeranden ter *verzoening*, resp. van de *persoon* en van de *zonden* van de offeraar. Het brandoffer werd in zijn geheel aan God geofferd op het altaar, en de aangename geur ervan steeg op voor Gods aangezicht. Dit offer is een beeld van Christus als Degene die Zichzelf op het kruis geheel en al aan God heeft geofferd tot een welriekende reuk (Ef. 5:2; Hebr. 9:14). Daarentegen kwam van de zondoffers uitsluitend *al het vet* op het brandofferaltaar in de voorhof. Gods heilige toorn ten opzichte van de zonde werd in de offerwetten tot uitdrukking gebracht door het voorschrift dat de zondoffers waarvan het bloed in het heiligdom werd gebracht, geheel en al verbrand moesten worden *buiten het kamp*. Zo heeft Christus geleden in de absolute eenzaamheid, in het vuur van het gericht. Het schuldoffer was eigenlijk een bijzondere vorm van het zondoffer; het gaat hier om de vraag hoe de relatie met God of met de naaste weer kon worden goedgeemaakt, bijv. na eigendomsvergrijpen. De gevolgen van het falen werden ongedaan gemaakt door middel van het brengen van een schuldoffer en de betaling van een ruime *vergoeding*.

Het verband met de psalmen en de evangeliën

Het is mooi dat de psalmen in het Oude Testament en de evangeliën in het Nieuwe Testament licht werpen op de Levitische offers. Het *brandoffer*-aspect van het werk van Christus staat in *Psalm 40* op de voorgrond. Hij kwam met het uitgesproken doel de wil van God te vervullen. Hij wilde God verheerlijken op de plaats waar de mens door zijn zonde God had onteerd. Daartoe offerde Hij Zichzelf vrijwillig en volkomen: 'Ik heb lust om Uw wil te doen, Mijn God' (Ps. 40:9 NBG; Hebr. 10:7).

Die kant van het werk van Christus, dus het *brandoffer*-aspect, vinden wij ook in het evangelie naar Johannes. Het gebod van de Vader hield in dat Hij Zijn leven

moest afleggen, maar Hij had ook de *macht* dat te doen en het daarna weer te nemen (Joh. 10:17-18). Zo heeft Christus Gods wil volbracht, de Vader verheerlijkt op aarde en het werk voleindigd dat Hij Hem te doen had gegeven (Joh. 13:31; 17:4; 19:30).

Het *zondoffer*-aspect van het werk van Christus wordt in Psalm 40 wel genoemd (vs. 7, 13), maar dit is toch meer het onderwerp van Psalm 22. Daar zien wij het lijden van de godverlatenheid, dat over Christus kwam in de drie uren van duisternis. Toen werd Hij de Zondendrager en moest God Zijn heilig aangezicht voor Hem verbergen (Ps. 22:2, 4). Christus werd voor ons tot zonde gemaakt, en Hij ondervond de dood van de zondaar. God legde Hem toen in het stof van de dood, voordat Hij in de opstanding het antwoord van God ontving op al Zijn lijden (Ps. 22:16).

In Psalm 22 vers 22 vindt de grote wending plaats. Het tweede hoofddeel van de psalm beschrijft de heerlijke resultaten die voortvloeien uit het verlossingswerk (Ps. 22:23-32). Wij zien de rijke zegen voor (a) de gemeente, (b) voor het volk Israël, en (c) voor de volken in het Vrederijk. Christus heft nu te midden van de verlost, Die Hij Zijn *broeders* noemt, het loflied van de verlossing aan. Hij verkondigt de *Vadernaam* aan de Zijnen. Dat is het bijzondere voorrecht van de gemeente, die in de tijd van Christus' verwerping wordt bijeengebracht uit de Joden en uit de volken (Ps. 22:23; Joh. 20:17; Hebr. 2:12).

Psalm 69 belicht het *schuldoffer*-aspect van het werk van Christus: 'Wat Ik niet geroofd heb, moet Ik toch teruggeven (...). Mijn schuldige daden zijn voor U niet verborgen' (Ps. 69:5-6). Maar het was *vreemde* schuld die Hij droeg, de schuld van de velen voor wie Hij Zichzelf tot een schuldoffer stelde (vgl. Jes. 53:10). Psalm 85 kan men in verband brengen met het dank- of *vredeoffer*. God spreekt van *vrede* tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten, want aan al Zijn eisen is voldaan. 'Goedertierenheid en trouw ontmoeten elkaar, gerechtigheid en *vrede* kussen elkaar' (Ps. 85:9-12). Psalm 118 wordt echter ook wel beschouwd als de psalm van het *vredeoffer*. Wij zien hier de vredige gemeenschap tussen God en Zijn volk op de dag die de HEERE gemaakt heeft.

Psalm 16 is bij uitstek de psalm van het graanoffer of spijsoffer. Hier vinden wij Christus' reine mensheid en Zijn volkomen toewijding jegens Zijn God en Vader – een onderwerp dat in het Nieuwe Testament wordt geaccentueerd in het evangelie naar Lukas. Het evangelie naar Markus correspondeert met het *zondoffer*, het evangelie naar Mattheüs meer met het *schuldoffer*. Zo zien wij dat de Schriften een eenheid vormen en *samen* getuigen van de wonderbare Persoon van onze Heere en Heiland en het werk dat Hij heeft volbracht (Joh. 5:39).

De offers van het boek Leviticus zijn terecht een geliefkoosd onderwerp en zeker in het Engelse taalgebied is er genoeg lectuur hierover beschikbaar.¹

¹ O.a. Notes on the Pentateuch by C.H. Mackintosh; The Offerings of Leviticus by W. Kelly; The Levitical Offerings by H.A. Ironside.